

Milena Busquets: Tämäkin menee ohi

MARIA LAPPI (28.6.2016)

Tämäkin menee ohi on lyhyehkö mutta intensiivinen espanjalaisromaani nelikymppisestä naisesta, joka työstää äitinsä kuolemaa. Päähenkilö Blancan äiti on menehtynyt sairauteen ja kirjan tapahtumat alkavat hautajaispäivästä. Hautajaisten jälkeen Blanca matkustaa perheen kesähuvilalle Cadaquésiin toipumaan menetyksestään. Hänen lisäksi merelliseen kylään lähtevät hänen kaksi poikaansa ja ex-miestään, rakastajansa sekä ystäviä.

Romaani on espanjalaisen kirjailijan Milena Busquetsin (s. 1972) toinen romaani. Myös kääntäjänä, toimittajana ja bloggaajana toiminut Busquets on kertonut haastatteluissa kirjan olevan pitkälti omaelämäkerrallinen ja syntyneen hänen äitinsä kuoleman jälkimainingeissa. Ehkä juuri siksi kirjan tunnemaailma on aito ja tarttuu lukijaan – ja on nostanut kirjan myyntimenestykseksi, jonka käännösoikeudet on myyty lähemmäs kolmeenkymmeneen maahan.

Teoksessa käsitellään läheisen ihmisen menettämistä, kuolemaa ja elämänjanoa päähenkilö Blancan kautta. Blanca potee neljänkymppin kriisiä ja samaan ajankohtaan osuu äidin kuoleman aiheuttama ahdistus ja suru. Vanhemman menettäminen vie uudenlaiseen aikuistumiskriisiin.

Lääkettä pahaan oloonsa Blanca hakee erityisesti seksistä. ”Mitä minä tiedän, niin ainoa mikä ei aiheuta krapulaa mutta pyyhkii vähäksi aikaa pois kuoleman – ja myös elämän – on seksi”, Blanca ajattelee.

Takakannessa kuvaillaan romaania hauskaksi ja aistilliseksi. Minun on vaikea löytää siitä hauskuutta, sen sijaan aistin syvää surua. Henkilöhahmot eivät ole humoristisia vaan eksyksissä olevia aikuisia. Seksistä kirjoittamisen voi ajatella olevan aistillista, mutta myös se näyttäytyy romaanissa minulle melankolisena yrityksenä hetkeksi unohtaa suru ja paha olo. Välillä seksin ja kuoleman vastakohtaisuutta alleviivataan jo liikaakin, ääripäiden tematiikka tulisi riittävän puhuttelevasti esille ilman sen selittämistä.

Romaanin vahvuus on päähenkilön kiinnostava hahmo. Blancan henkilökuva rakentuu kiinnostavan monipuoliseksi ja ongelmaiseksi. Hänestä piirtyy epätasapainoinen vaikutelma. Suhde äitiin on ollut myrskyisän tiivis, parisuhteet ailahtelevaisia ja vaihtuvia. Välillä viitataan terapiassa käyntiin ja huumeiden käyttöön. Epätoivon sävyttämää on myös Blancan halu unohtaa kuolema hetkeksi seksin avulla. Hänellä tarve on ”ryövätä rakkautta, sen pienimmätkin muruset, jotka ovat kuoleman vastalääkettä”. Sivuhenkilöt jättävät päähenkilön sopivasti valokeilaan: heitä kuvataan vain Blancan ajatusten ja havaintojen kautta.

Onnistunutta on myös intensiivisen, elämänjanoisen tunnelman luonti. Se syntyy ympäristön elementtien kautta. Lapsuuskesien lomaviettoipaikka on peili nykyhetkelle. Meren, auringon ja kuumuuden läsnäolo vaikuttavat alitajuisesti lukijan tunnetilaan. Samoin tekee pulppuva minä-kerronta, joka koostuu päähenkilön tarkkanäköisistä havainnoista ja ajatusten virrasta. Sivulauseiden osittain vaillinaisen pilkutus lisää kiihtyneisyyden vaikutelmaa.

Blancan kuollut äiti tulee tekstiin muista henkilöahmoista poikkeavalla tavalla. Hänelle Blanca puhuu ”sinä”-muodossa muiden mielteidensä lomassa. Se tuo hyvin esiin äidin menetyksen aiheuttaman tunnemyllerryksen ja vahvistaa hänen läsnäoloaan Blancan ajatuksissa.

Tämäkin menee ohi tempaa mukaansa elämää ja rakkautta janoavaan tunnelmaan. Kansikuva ja -tekstit lupailevat viihdyttävää lomamatkaa lämpimään, mutta espanjalaisesta eloisuudestaan ja intohimoisuudestaan huolimatta teos ei ole kepeä. Romaani haastaa pohtimaan suuria kysymyksiä: läheisen kuolemaa ja siitä selviytymistä sekä rakkauden olemusta ja vaikutusta.

Milena Busquets: *Tämäkin menee ohi*, suom. Tarja Härkönen, Otava 2016.

Maria Lappi on Tampereella asuva kirjallisuuden opiskelija Jyväskylän yliopistosta.